

ELŐFIZETÉSI ÁR

Égész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.

Wáratlan csempén a kiadóhivatalnál lehet
B-Gyarmaton.

Előfizetési pénsek, reklamációk és hír-
dészek a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdászati hetilap.

A lap szellemi részére a nyíltárra
vonatkozó minden közlemények a szer-
kesztőhöz küldendők.

Hirdetnek díja: 61 hankos poltacr
5 kr. — Nagyobb és többesüti hird-
tások jutányosabb szabadságok.

Bélyeg minden beiktatásánál 30 kr.

• Nyíltár garmond sora 20 kr.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK

A „NÓGRÁDI LAPOK”

1888-IK ÉVFOLYAMÁRA.

Égész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egy hónapra — frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz cizimezve
— legelőszérűben postautalvánnyal — a nyomtatandó
példányok a pontos szétküldés tekintetéből, mielőbb be-
küldendők.

KÉK LASZLÓ.
kiadó és lapigazgató.

HORVÁTH DÁNÓ.
felelős szerkesztő.

Fehér-kereszt egyesület.

A „vörös-kereszt” után keletkezett a „fe-
hér-kereszt”; az a felnőtt szerencsétlenek, ez a
kislend szerencsétlenek megmentésére. Mindkettő
nemes emberbarát! ezelt tűzött ki.

A „fehér kereszt” célja: szegény beteg
gyermekeket egészséges tápszerekkel és orvos-
sággal ellátni és azok gyógyításáról gondoskodni;
továbbá szegény szülőnőket addig támogatni,
míg munkaképessékké nem válnak és azok elhe-
lyezéséről gondoskodni. A „fehér-kereszt” apát-
lan gyermekek, esetleg lelenek elhelyezésénél,
ha szükséges, anyagi segélyezés útján is közre-
működik és az elhelyezett gyermekek felett fel-
ügyeletet gyakorol.

Ezen egyesület immár két éve áll fenn Bpes-
ten s bár még csak kevés tőkével rendelkezik,
mégis szép eredményeket tud máris felmutatni.

Az egylet most már minden vidéken fiók-
egyleteket ohajt felállítani, s e célból elsősor-
ban a főispánokat kereszte meg.

Mint hogy azondan az egylet anyagi viszo-
nyai még nem kedvezők, egész joggal fordul a
törvényhatóságokhoz segélyezés iránt.

Ezen megkeresésben az egylet missziója hi-
ven lévő feltüntetve, azt a megkeresést intéző

honleányok (gr. Szapáry Istvánné és gr. Ráday
Biri úrhölgyek kíváratára is, lapunkban egész
terjedelmében tesszük közzé:

Tekintetes Törvényhatóság!

A „Fehér kereszt Egyesület” elnöksége az egyesü-
let választmányának megbízásából, vonatkozóan a Mi-
nisterelnök úr Ó Nagyméltósága mint belügyminiszter
által 1885. évi október hó 12. 4252 eln. sz. a. hirtel-
lett körrendeletére, valamint különösen Ó felsége urunk
királyunknak a Maga és a Királyné Ó felsége nevében
l. k. tett ágyalaptvány alkalmából mondott ama ma-
gasztos szavaira, melyek szerint elegetdvősebb és haza-
fiús intézmény valóban pártolásra méltó, s felvirágzása
igen kívánatos s reményli, hogy általában fel fog ka-
ratolni; mely tisztelettel fordul a tekintetes törvényha-
tósághoz évi segélyért.

Fontos közegészségügyi, pénzügyi és humaniztikus
tekintetek bírták arra, hogy mostan e célra kedvezőt-
len pillanathban mégis föl meri emelni szavát, kérve, hogy
a tekintetes törvényhatóság kegyes figyelmére méltassa.

Az egyesület szegény szülőnők és ezek gyermekei
(lelenek) segélyezését tűzte ki főcélját. E feladata tel-
jesítésében olykor jár el, hogy klinikákból, kórházakból,
kikerülő szegény szülőnőket, tekintet nélkül a honos-
ságra, mindaddig segélyez, míg pedig hol egész ellátást
adva nekik az intézetben, hol csak pénzrel támogatva
őket, míg munkabírókká nem lesznek és helyet nem
kapnak. Ezen eljárás által évenként nem csak számos
gyermekket ment meg, kik eddig elpusztultak, de sok
gyermekgyilkolásnak és gyermekkevesnek is elejét veszi.
Mert mi okozza voltaképp a bűntényeket? kevés kivétel-
tel nem az anyák könnyelműsége és bűnös hajlana, ha-
nem szörnyű kényszer helyzete és nyomora. A szegény
nő terhessége utolsó hónapjaiban gyakran már nem bír
keresni s ha voltak, megkariartott illérei, elköti s ren-
desen adóságha is veri magát. A szülőnőt aztán ugyan
folyeszik a kórházakba de 8 nappal a szülés után ismét
elhecsesztik. A lefogyni elerőlenedni nő még nem me-
het napszámba, helyhez sem juthat; hogyan gondoskod-
hatnék magáról és gyermekeiről? a nyomor kényszeríti
rá, hogy gyermekeitől ez annyi is alkalmatlan tehertől
sokszor kitévesse által, de akárhányszor nagyobb bűn árán
is megszabaduljon.

Az egyesület rövid főmálása óta, több mint 200

ily nőt és gyermeket mentett meg s ingyen orvoslás és
orvossággal ellátott 1617 gyermeket. De az egyesület in-
tezetét folyton több és több szerencsétlen nő keresi föl,
és az egyesület, mely eddig csakis jótékony emberek
adományából gyakorolta jótékonyait, magára ha-
gyatva nem lesz képes feladatát sikeresen meg-
oldani.

Ha pedig társadalmi úton ezen kérdést megoldani
nem lesz lehetséges, az állam sokáig már nem nézheti
tétlenül a gyermekek pusztulását. Állami lelenzházat
kell felállítani, a melynek évi milliókra járó költségeiből
a hatóságok is kénytelenek lesznek nagyban hozzájárulni
valamint eddig is kénytelenek honossági gyermekeikért,
kik a bécsi lelenzházba kerülnek, a gyermekértási díjt
megfizetni. Csakis a mi egyesületünk menti meg a gyer-
mekeket és anyát, a nélkül, hogy bárkitől is visszatérítés
ezimén követelne valamit.

Ha a tekintetes törvényhatóság kecsünket teljesíti
s tehetsége szerint egyesületünket támogatja, akkor a
tekintetes törvényhatóság illetőleg a községek nem cse-
kely terheléssel mindinkább szabadulni fognak.

Reméljük, hogy a tekintetes törvényhatóság is az
egyesület nagy és nemes feladatához örökös s anyagi
támogatásával hozzá fog járulni.

Gróf Szapáry Istvánné
Gróf Ráday Biri.

A gyermekekért.

Szomorú statisztikai adatokon alapuló tény, hogy
a gyermeknevelést nálunk Magyarországon a legdurvább
hanyagság veszi körül.

A szegényebb nép a mindennapi kenyér közdelem-
ben megelégedik családja apró tagjairól, s ha dolgo-
zik is, hogy azoknak kenyerét vigyen haza, de nem gon-
doskodik életük biztonságáról.

Valóságos guynya törpül az anyai szeretet. A sze-
gényebb sorsú szülők önmaguk lesznek gyermekeik an-
galesinálói, mert az orvosi tudományban nem hisz-
nek. És ha aztán elvisi a láz a gyermeket, azt mond-
ják: a doktor sem segíthetett volna rajta; az Isten maga
akarta így. Ez az oka aztán annak, hogy olyan végte-
len lassan szaporodunk, amit a többi népek szaporodá-
sához hasonlítva igazi neven pusztulásnak nevezhetünk.

TÁRCZA.

Két tündér.

Költemény.

Irtá:

Pajor István.

(Szavaltatott a szeptember 16-án tartott pástól „Jó sziv” ünne-
pélyen.)

Ó, monda ál a tündérek bonáról
Álmát, vagy átkot ostanak, váltva, ok;
Völgyek diából, orok magasáról
Látatlanul közöttük mőködik:
A csalfa tündér: vász előfűrés,
Rombolni vágyik a dolni utalau:
Míg a jó szellem, mint a nap sugára
Üdít, vigasztal gyász óráiban.

Am nem miként a föld lakói szoktak:
Zajos rohammal vésnek ok csatát;
A küzdelem, mit a két tündér folytat.
Némán ujítja egyre meg magát;
Csak egyetlen hang zendül át a légen
Middn az ármány már-már csúlsba ért;
„Hea, hea gonosz!” a im a terv bukva lészen;
Aggódi nincs ok már a jó egyéret.

Látjátok ott a halvány szép leánykát,
A kit csak egy bűn terhel: hogy szeret!
De hát bűn az, ha keble fűsita lángját
Lebegni kénél egy szeret árszlet?
S lájátok ott anna dalócát ifót
Ki oly borongva rávéden, szagony;
Ugyan mi lehet, vajon mi adhat
Okot, bucsulni e nap napján?

Hőszívű minc tán ilyen áldozathoz
Tán érzékellen enyi fny iránt?
Vagy e ború csak árny a ragyogáshoz,
Mely bean bevitt: égo nap gyánút?
Hajh ott a tündér, a gonosz; lehelve
Hogyan teremten poklot manny helyett!
„Hea, csalfa tündér!” — két hü sziv szerelme,
Cseled dacára, Hymenhez veszt.

Tetvérek ostályt! terveznek vagyonhan;
A nyílt örökség egy aránt kősz;

De bujjat a rosa tündér szellemében,
Hogy azab a testvér ostály ha paria;
S már harcban a kik egy édes szímlélek
Emlék nőtök egyéttérve fel,
„Hea hea gonosz!” a im a celarvőnek
Átkából áldott béke magva len.

Nagy vihadarról kell most emlékeznem.
Tudjátok, oh, mit érték ez alit!
Middn az ártól gyász időkkel szemben
Egy jobb jövőhöz szep remény fakadt:
Gaszag gyümölcsével bízattának a fák,
Az ápoló kéz méltán búsztat rá;
Minck kötelemt szízlakok málcsaták,
Munkák veríték helyre pótolá.

Boldog virágzás képe állt előttünk
A szellem orján léptekkel halad;
Miert előbb csak körtedün apadtunk
Ipar, művészet, gyors sikert arat;
Egy-egy átkos kel városok sorából,
S miben nem fordult meg a dalbáb,
A dös telejnek feltört pörböl
Arany kalászban reng a rónaszag.

De jó az átkos tündér, és szörnyű
Recegeve omlanak le árakatok;
Hol eddig bízton a szűz Múza jára
Most a rom-lelen kénit temetít;
Hol mértéketlen háag csónában
A föld jutalmát gasdag díjt ígért,
Vadöl dőlő ár nyargal a vetésen
S clarabja a mőhától a kenéret.

Oh szenvedők ti, inség martaléki
Hová haljtokat le bús fejeit?
Ti ártó árak, ósveggek, mily égi,
Kegy mível tán csodát majd veletek!
„Hea hea el innen!” Nincs meg veszte ottan
Az ügy, hol a rosa tündér sebet üt,
Mert jön a „Jósziv” e hü tündér nyomban,
S hoz irt, a város sebre, mindenütt.

Karlsbad felé.

— Vitalis Möröl. —

Este volt, kint zivatar, a kályhához közel állva én
és nóm beszélgetünk.

Vissza-vissza emlékeztünk a multra, tervezve jövőt,
Kölképként vonultak szemünk előtt azok a szép tavak

hajos vidékek, égbe törekvő hegyes-csúcs, boldogan em-
lékezve tavai utunkra, nem sájnálva sem a pénzt sem
a fáradságot, e visszapillantás közepette azon kérdést
állítottuk magunk elé, hová az idén? és nem sokára
megállapodánk: megezzük Erdély havasait, hazánk
gyöngyét, legyen sajátunkról is fogalmunk, látva annak
szépségeit és gyönyörű táját; programunk tehát meg
volt állapítva. Erdély! innét Bukarestbe az oláhok Mek-
kájába, azután magyarokra gyásos esendők Várnába,
no és miután bizonyos előszeretettel viselkedtem a Só-
flák iránt (mert megszárom, úgy hogy feleségem meg
ne hallja, fiatalkori kalandom köt ily névhez) tehát Só-
fiába megyünk, ha hogy, még akkor ott uralkodnék a
a mi honvédünk, onnét magyar véren szerzet Bosznián,
Horvátországon keresztül Fiumébe, innét haza: ez a
program és az nem rossz!

Ezen program becsatát tért volna halgva, ha ve-
lennél egy kis semmiségi kezébe nem veszi a spongyát
s egyet körül rajta, s „spongyát rá”, egy kis meghűlés
s összedőltek minden tonyaink; a többször ismétlődő
gyomorgórs, epével előtűtött sárga bőr, kiegézt sárga
szemek, az orvosok közlekedése! A végzet más prog-
ramot csinált: Erdély és a Balkán felszöget helyett
Karlsbad. Mégis csak igaz: homo propositi, Deus dispoit.
Julius 3-án mielőtt az indolázhhoz kimentem volna,
felkerestem Pronay Miska mértékletesítő hivatali fő-
nököt barámat, és minden díj nélkül megmérgettettem,
hivatalosan constatatott hogy 119 és fél kgot nyom-
nok; a lényeges teendő végezte után nőmmel a vasut-
hoz szedém.

Útj tervünk először Estergomba vezetett, csak
másnap a tutaj vonattal utaztunk Bécsbe; az út igen
kellemes volt, mert a gyakori esőzések folytán a coupez
elég hűvösök voltak.

Bécsbe érve megnéztük Mária Tereziát volt német
császárnő impozans ércszobrát; nemet császárnőnek

Mi a magyar most? kérdezte keserűen a költő mikor végső tekintet a hazán? A másik dalnok elmondta, hogy pusztulunk, vesszünk, mint oldott kőve hull szét nemzetünk!

E pusztulás nem fictio, ez megdöbbentő valóság mert a természet szerinti szaporodás nálunk gines meg

Pedig mi olyan kevesen vagyunk! végtelen nagyra kell becselnünk önmagunkat, hogy ekkor is megtudjunk maradni. De ez az önbecsülés ne legyen bennünk elbizakodottság. A jövő nagy fontossága a népekre és reánk nevez.

A jövő a gyermekek vállára nyugszik. A nemzet eseméit kell megőrizni, megvédeni minden körülmények között, mert azt tapasztaljuk, hogy a mi gyengeségünk a gyermekek föltűnő pusztulásában rejlik.

A statisztika pontos adatokat szolgáltat a gyermekhalandóságra nézve s ebben azt találjuk, hogy hazánk legnagyobb számmal áll a statisztikában a gyermekhalálozást illetőleg.

Ezer gyermek közül nálunk átlag negyvenháromezer elhal. Tehát csak ötszázhetvenhat éri meg ifjúságkorát.

Ez megdöbbentő szám bennünk aggasztó gondolatokat kelt!

A gyermekhalandóság egyedül abban rejlik, hogy a munkás osztályhoz tartozó szülők, nem foglalkozhatnak gyermekekkel elegendő módon s a gyermekek élete egy pillanatra sincs biztonságban.

Azért Szathmárnémetye alispánjának indítványát szívesen magunkévá tesszük.

1) A megye minden községéből a 2 1/2 - 7 éves gyermekek, akik ügyszólván az anyakönyvből kinöltek de meg iskolába nem vihetők, közzéadjuk adatait.

2) E czíra köteles minden község a nyári munkaidőre, május 1-től október végéig gyermekmenhelyeket berendezni.

3) A község minden lakosa köteles a fentfoglalt korr gyermekeit, bármily felekezett és nemzetiségi legyen is, s akár flu, akár leány, a községi menhelybe beadni és oda rendszeresen járni. Kivételnek azok a tehetős szülők, akik otthon külön őriztethetik gyermekeiket.

Nagyon fontos, és messze kiható horleróval bíró indítvány ez, amelyet minden megyének, minden városnak és községnek örömmel kellene fölkarolni, hogy ez által egyrészt hazafiságát is bebizonyíthatná.

Jól megfontoltjak tehát a város és községek hogy mennyi mulasztást követnek el, ha a preventív intézkedés jóságát elől kitérnek! A.

A páasztói „Jó sziv.”

(Eredeti szövege.)

A már hetek előtt megindult mozgalom e hó 16-án végre megoldást nyert, ugyanis akkor zajlott le Pásztón a „jó sziv” javára rendezett ünnepély. A nemesen érő és aldoztaköz községnek s a rendző bizottság ügybuzgóságának köszönhető, hogy a siker a legvéresebb reményekkel is föltöltött.

A mondott nap délutánján a különben esendős Pásztó a szebbnél szebb fogatok közeledése az ünnepi szímbé töndülő nagyszámú vidékiek és helybeliek hullámlása folytán oly képet tüntetett fel, minőt provinriának csak ritkán lát a szemelő. Maga az aldoztaköz gróf Almássy Kálmán parkja és üvegáruza a tömördek és simetrisusan elhelyezett lámpák, gyönyörű virágfüzerek és egyéb el sen sorolható díszítésekkel kit-kít az „ezer egy éji” meskre emlékeztetett.

A több számból álló ünnepély, mint azt a meghívók is jelezték, hangversennyel vette kezdetét. Azon sikernek leírásához, melyet a hangversenyen közreműködők és ahhoz hozzájárultak s mely a hangversenyen

mondom, mert a szobron látható allegorikai képek nem emlékeztetnek arra, hogy ezen nagy uralkodónő a Magyarország királynéja is lett volna, pedig életének nem egy impozáns mozzanata a Pozsonyi diéta, — a történel megörökítette azt — megérdemelte volna, hogy az a szobor allegorikai képei közt megörökítették; mert hiszen a pozsonyi országgyűlési jelenet — a nemzet közakarata, — „vitam et sanguinem” felkiallása biztosította a királyné hatalmát és erejét, de a magyar nemzet ezen hűségi áldozat készsége fentartta a habsburgi dynastiát, a magyar hűsieség nélkül ki tudja mit eselékzik vala az okos de ravasz Nagy Frigyes. És mégis a nemzet ezen tényét, bár ezt a „t”-et nagyra és magasztosnak ismerte el és az minth emlékeztetés maradt a Habsburgok életében, az a szobor megtagadta.

Becsben most minden ember Ronacherbe szalad. Csak most olvastam, hogy még a szalmaözvegy Milán király is ott mulatott, mi természetesebb, minthogy mi is az árral ösztünk, mi is ott ácsorgotunk egy óra hosszát, csak hogy jó helyre jussunk, de ácsorgásunkat kifizette az élvezet.

Az éjjeli mulatóhely belseje megkapó fényvel van kiállítva; a páholyok, a felikert, ügyes kiszolgálás és jó ételek, és italok kielégítik az éhséget, csak egy dolog

jelenlévő minden egyesnek örömetlét arczáról és boldogságtól sugárzó szeméből kiolvasható volt; tollam gyöngye levén, szabadon azt csak fölbé vonásában eszteltem. Azt hiszem, hogy arról széles e hazában mindenki meg van győződve, hogy akkor, ha valamely hangversenyen vagy bárhol másutt az ország esalogánya, Báro Splényine úrnő fellep és közreműködik, az elsőseg minden körülmények között az övé. Így történt ez Pásztón is, hol nemcsak megismertelt gyönyörű régi magyar dalaival, de páraflán s mondhatni irigylésre méltó kelvőse modorával a nagy közönség magával ragadta. Báro Splényine Blaha Lujza úrnő sikerében osztottak a többi közreműködők, és melán, mert a páasztói dalárda szabatos énekével, Nagy Anika kisasszony zongorán előadott magyar ábrándja, a szaló-larjani vonos negyes öszhangzó előadásával. Dr. Troján Alajos úr művészeti gondoka játékaival, Szontagh Antal úr Moksztál Kálmán hírneve irónk a „Klub” című műveinek felfelvasaral és Búchler Mariska kisasszony Pajor István kosztoris költőnk alkalmi költeményének szavallásával melán kiérdemelték nemcsak a tapsokat, hanem azon elragadtatást, melybe a halgatók egymást föltöltötték.

A hangverseny egyik feytenfjalt minden esetre azon momentum képezte, midőn Búchler Mariska kisasszony szavallata után az elragadtott közönség a szavallott gyönyörű mű szerzőjét Pajor Istvánt hívta ki a binére, tapsolta és ellette. A hódítás, melyet Pajor István tett nem volt atyonuló, mivel az ünnepély egész lefelvasa alatt ő volt a társaság központja.

A hangverseny végeztével vette kezdetét a hampionokkal tömörleg világitott parkban a közvesora. Ha valaki egy luculsi etkezés lerását olvasta, annak lehet csak fogalma azon étkék és italok különfelesége, kitűnősege és mennyiségéről, melyek közadakozásokból hordattak össze, s melyek a leggyönyörűbb tömördek által szolgáttak fel. A felszolgálat és elarusítók között voltak: gróf Dezenfeld Lajosné, Postoczky Ivánné, báro Splényine, Oláh Gáborné, özv. Mészöly Gézané, Szent-Iványi Tuncsi, Nagy Anika, Beniczky Márta és Mimi, Sznessy Emma, Balás Margit, Plachy Ilona, Oláh Margit, Janesár Sári, Almássy Margit, Dessewffy Mariska grófnő, Beniczky Klaudia, Kolosváry Etelka, Buttler Malvin bárónő, Pongrácz Malid és még számosan, kik mindannyian nemes feladatukat a legnagyobb nyájassággal és előzetkénységgel oldották meg.

A tűzi játék, melyet gr. Gyürky László szakísmerttel rendezett és gyújtott fel, a legvéresebb reményeket is kielégítette. A nyári táncmulatság, mint minden ily alkalomból rendezett bal igen népes volt, de kedélyesnek nem volt mondható, mit a túlműöltésnek, a felvert pornak lehet tulajdonítani.

A tiszta jövedelem meghaladja az 1000 forintot, melyhez a következő urak és urnők járultak a következő felültetésekkel:

Plachy Tamásné 25 frt, Szilárdy István 28 frt, Szent-Iványi József 13 frt, Gr. Almási Taszló 25 frt, Plachy Gyula, Gyürky László gr., Zalesky Jenő, Plachy József, Postoczky Iván, Oláh Gábor, Teleky József gr., Plachy Adorján, Nagy Béla, Almássy Imre gr., Bérczy Géza, Zalesky Imre, Kovács László, Kolosváry László, Beniczky Árpád, Blaskovits Bertus, Buttler László, Keglevich Gyula gr., Berchtold Miklós gr. és Almássy István 8-8 frt, Ulmer Gábor 2 frt, Keszler Zsigmond 4 frt, Hován József 3 frt, Karatóni Ágoston 2 frt, Hoffmann Jakab 5 frt, Laczko Antal 20 frt, Podmaniczky Géza báro 5 frt, Podmaniczky Levente báró 5 frt, Auerhammer János 2 frt, Kaufmann Gyula 3 frt, Hanzely László 10 frt, Malatinszky György 5 frt, Vohl Herman 5 frt, Körtzy Sándor 10 frt, Csesznák Bertalan 1 frt, Szent-Iványi Farkas 44 frt, Gyémánt Miksa 2 frt, Elek József 2 frt, Búzás István 3 frt, Izsák László 1

kellendően: végtelen kiesinyek az asztalok; minden ily kis asztalkánál öt ember foglalt helyet s ha valamennyi egyszerre kapná a megrendelt ételt, kettőnek tőrdén kellene azt elkölteni.

A zene igen jó, az énekesek nem valami különönök, többnyire kiénekel hangnak, különösen a nagygar primadonna elmaradhatott volna; azzal akarta a közönséget elragadtatni, hogy jobb kezével mindig a füle tövéhez kapkodott, mintha füle tövével légyek marék volna. Azonban az aerobata mutatványok, a velocipéd verseny, az egyházi amerikai mutatványai — a levegőben való repülés — kielégítették a kíváncsi publicumot, bár a merszebb ugrásoktól nem egy gyengébb idegűtől nő el-el sikolta magát.

Másnap láttuk a maracdi búcsúokat, kik faradtan nagy mezei virág eszokrokkal felezicimázott, szent szolozsunk éneklő és templomi zászlok előtette mellett toltak a Szent István templomba; az után ezer és ezer ember várta vagy a hozzá tartozott vagy csupa kíváncsisággal ott ácsorgott. Mennyi agszó volt ott felbökreltél! En is nagyon nagyon néztem nem látok-e valamit ismerőt, mert úgy tudom, hogy egy ismerősöm szinten részt vett a zarandoklásban. De hiába az en szíven elmaradt, hogy más jászt volt látni vele.

(Folytatás következik.)

frt, Sipos Imre 1 frt, Búchler N. 2 frt, ifj. Szent-Iványi Farkas 6 frt, Fay József 8 frt, Csesznák József 1 frt, Báro Splényi Odón 3 frt, Schwarcz Gábor 50 kr. és N. N. 32 forint.

Tiszteleto

Harthy József,

a rendző bizottság jegyzője

Tanögy.

(Bírálat Győrffy J. alkotmánytanára.)

Az ország polg. állapotának, az állampolgárok jogai és kötelesegeinek ismerete, a mióta csak államot, állami életet, népet s bármily primitív culturát emlegetnek, mindenkor nevezetesen tényező volt és különösen fontosak most, a mikor atalakulva látjuk az államok alkotmányát a kivított szabadelvű eszmékhez képest.

Levén az alkotmányos értelet, nevelés és oktatás a társadalmak fenállásának nem kevésbé oly biztos záloga, mint akár a világ, avagy a nagy természet ismerete, követelése, joga, hogy a nép nagy áramának főálató szentélyében a népiszkolákban mindenha felkaroltassék.

Hazánkban specialis iskolai tantárgy az alkotmánytan, haszna az előbbiekből, de a jelen kombinációkból is szembeszökő.

Hogy a multat, mint illik figyelemre méltassuk s hogy a folytonos fejlődés atalakulás természeti törvényének megfeleljünk, ma sen teszünk másképt, mint hogy szerkesztünk alkotmányokat s mit legnagyobbat művelhetünk, a népiszkolákban előadjuk, peveljük annak segélyével tanulóinkat azokká, a mikké lenniök kell: magyarokká!

Bevezető sorunk után előadjuk a Győrffy-fele népiszk. képes tankönyvek vállalata egyik terméke a népiszk. növendékek számára helyesebben az elemi iskolák számára írott munkájának ismertetése illetőleg megbírlását.

Figyelembe véve sok népiszkolának ugyancsak rövid szorgalmi idejét, első tekintetre tán soknak tetszik a szók helyen fölélt nagy anyag.

Miután a tankönyvnek mindent fel kell ölednie, maximális mértéket szabnia, a tanítónak a körülmények szerint annyit és azt feldolgoznia, a mennyit és a mit a körülmények szerint kell feldolgoznia, Győrffy Alkotmánytana anyag mennyiségét nem lehet kifogásolni. Az alkotmánytani elő alapfogalmak el vannak hagyva, mit ha a szerző azon okból tett, hogy a tanuló azt annak rendje és módja szerint el nem mulasztja, szintén nem rosszthatni.

Nem tartható helyesnek az a beosztás, mely a polg. jogok és kötelesekégek czímén az egyvőre tartozó jogok és kötelesekeket meroven elkölönti egymástól, holott a kötelesekégek alatt elsorolt vallási, nemzetiségi viszonyok, iparszabadság keresztezik egymást, azaz ép úgy jarnak jogok, mint kötelesekégekkel. Emel helyesebb lett volna légujában alkalmazott ama rendszert követni, mely szerint némely dolgok szakminisiteriumok szerint osztályoztatnak, a következő fejezetek az elsőhöz hasonlítanak, a lélek alaki működését ugyan ki nem meritik, de az anyagi képzést annál inkább elősegítik.

A — közeliről a távolira — tanítási elv helyesen van alkalmazva, a mennyiben szerző a csadából indul ki és átmenve a község, járás, vármegye, államra közli aztán azt, ezek mindegyikébe beleilleszthető: az állam hatalom, igazságszolgáltatás és a jogismeretről szóló fejezeteket.

Az ingatlan vagyon szerzésről szolo résznek kár volt külön fejezetet adni, megfért volna az a telek-könyvről szoloval.

Itt-ott általánosak a kifejezések. A magán jogi részben a vállalat szerző nem a jogász, hanem a közéletben divó elnevezéseket használja.

Szerző a módszertani résznel könnyebben eltalálható alkotmánytani fogalmak ellen a következőkben vételt: az állami és községi adók kivetése és behajtása a községek dolga. A városok oly nagyobb községek, melyekben nagyszámú iparosok, kereskedők, tisztviselők, hivatalnokok és tudományos dolgokkal foglalkozó polgárok vannak letelepedve (tal a földművesek kívül hazánkban?) a politikai felosztásnál a mezőváros elnevezés 1876. óta nem divik. Minden járásnak a főtitkarságoja a mai rendszer értelmeben a főszolgabíró, a szolgabírók nem csak írásbeli, hanem más dolgokat is végeznek. A közigazgatási bizottságnál nincs megkülönböztetve a tisztí ügyész a királytól. Öseink az előközti verszerződést nem akkor kötötték, mikor a hazába jöttek, hanem az előtt, — az hogy öseink Árpádot paizsra emeltek, nem ősi magyar, hanem kazar szokás. A koronázásnál — ambar sok van megemlítné e közben — nincs felhozva, hogy a törvény szerint ki koronázza a királyt, a királynét és hogyan? A szavazatszedő bizottsághoz községnek eszta azo ellenörökök számja nem 3, hanem 2-2. Az igazságszolgáltatásnál nem a vizsgálát az eljárás vagy, hanem követi azt. A rögtönköti bíróság-

mind nines megemlítve, miért nem lehet az életnek felebezni? A hivatalok elvételéhez nem elég az állam hivatalos nyelvének tudása, oda képzettség is kell.

A gymnasiumok, reáliskolák nem felsőbb, hanem középsikolák. A kath. felekezeti iskolák feletti felügyelet fel van emelve, de a többi felekezeteké nem. Az állami iskolák pedig egy a közoktatásiügyi miniszter által kinevezett gondnokság alatt állnak. A tartalékos 3 évi szolgálata után a közös hadsereghez nem évenként, hanem másodévenként hívják be. Az önkéntességre nem elég csak az önkéntes belépés, bizonyos mérvű iskolai oktatás is kívánatos. Nem 600, hanem 6000 lakó kell, hogy orvost tartson valamely község. A végrendekezéssel elég az alárás, a peccetelés elmaradhat. Ha szerző szöveget az oldalokról, miért nem említi a lezáró és felmenőket?

Összegezve az eddigieket, Győrffy „Alkotmánytan”-a nyelv, módszer, alkotmánytani és gazdasági szempontokból a fenti hiányok kiigazítása után leválik középszerű munkának a mint ilyen népkolai tankönyvű elfogadható, meghonosítható s használatos mindaddig, míg a pártatlanul és szakavatottan működő népkolai könyvtároló bizottság ezézerből mivel nem áll elő.

Vongrácz József,
Druga József

Gazdaszat.

Időleges sajtókiállítás (sajtóvásár)
1888. évi október havában.

1. A budapesti kereskedelmi múzeum a városi nagy iparszarnoknak időleges kiállítások számára fenntartott részben sajtókiállítás (sajtóvásár) rendez, mely folyó évi szeptember hó utolsó napjaiban megnyitják és október hó 31-én bezáratik.

2. A kiállítás célja:

a fogyasztó közönséget valamint a kereskedőket a hazánkban termelt sajtótermékek megismerésére, azok kelendőségét előmozdítani és azoknak új piacokat szerezni.

3. A kiállítás tárgyai:

A) A sajtó előállítására szolgáló gépek és eszközök (sajtószárak, túrógyűrű-gépek, sajtlécsék, kisebb segéd-eszközök stb.)

B) Teljesítmények:

1. emmentáli, 2. fémentáli, 3. groji, 4. téglasajt, 5. limburgi, 6. romadour, 7. eidami, 8. lágy esemes-sajt, 9. hungaria, 10. Excelsior, 11. tejszín-sajt, 12. Imperial, 13. munkás-sajt.

C) Sajt- és túrófélék juhtejből:

14. friss juhtúró, 15. tömlőtúró, 16. kaskavál, 17. karikasajtok tiszta juhtejből, 18. nagyobb kecskasajtok juhtejből, 19. kis, lágy esemes-sajtok juhtejből, 20. egyéb juhsajt, 21. juhsajtok juh- és tehéntej-keverékből.

D) Sajtok bivalytejéből:

4. A múzeum igazgatósága kizárólag gyakorlati célokat tartván szem előtt, első sorban oly sajtótermékek beküldését óhajtja, melyek minőségükkel vagy a termék mennyiségével fogva nagyban eladásra és kivételre alkalmasak.

A beküldött sajtótermék a kiállítás ideje alatt eladás tárgyát fogják képezni és a fogyasztáshoz képest a múzeum igazgatóságának értesítése alapján folyton megújítandók.

5. A beküldendő mennyiség nem szabályoztatik: kívánatos azonban, hogy mind nagyobb készlet álljon a múzeum igazgatóságának rendelkezésére, és hogy különösen nagyobb fogyasztás esetében a megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltesse.

Tájékoztató ajánljuk, hogy keréksajtokból 10 kerék, téglasajtból 40–50 téglá, limburgi és romadour-sajtól, valamint esemes- és tejszín-sajtól 6 tucat, juhtúróból, azok nagyságához képest 20–50 bódón küldjék első küldemény gyamant.

6. A bejelentés f. é. szeptember 24-ig eszközözendő.

A bejelentett sajtó szeptember végeig beküldendő.

7. A kiállítás vasúti igazolványt nyerne, melynek alapján a vasúti szállítási díj 50 % -nak elengedése tarthatnak igényt.

Minden küldeményhez a kiállítás nevével a sajtó elnevezését, a darabszámot vagy súlyt és az árt magában foglaló jegyzék csatolandó.

A küldemény tartalmazni annak feladásakor a múzeum igazgatósága levelétől értesítendő.

8. Tértől nem fizetendő; a szükséges állványokat és asztalokat a múzeum igazgatósága díjtalanul szolgáltatja. Hasonlóképp gondoskodni fog az igazgatóság jég-szokrényekről, a kényesebb sajtótermékek elhelyezésére. A múzeum által eszközölt eladások és megrendelések után 10 % jutalek fizetendő.

9. A múzeum igazgatósága a beküldött sajtó elromlása esetében nem nyújtja ugyan kárterítést, mindazonáltal megteendő mindazon intézkedéseket, melyek a sajtó jókárban tartására nézve szükségesek.

10. Azon sajtó, mely a kiállítás befejeztéig el nem adható és a mely felett a kiállítás, november hó 5-ig

nem rendelkezett, elárvereztetni és a befolyt összeg 10 % -a vonásával a kiállítás rendelkezésére bocsátatni fog.

Mutkeovics Sándor, elnök.

A kisednevelési kiállítás tervezete.

Maria Dorothea-egyesület Budapest 1889-ben országos jellegű s a tankötelek korszak el nem ért kisedek összes szükségleteire kiterjedő kisednevelési kiállítás rendez oly célból, hogy a művelt nagy közönségnek és különösen az anyáknak az okos kisednevelési és kisednevelési eszközök lehetőség szemlélőleg bemutatása s továbbá, hogy a kiállítással kapcsolatban az itt szerzett tapasztalatokat szakértők előadásai és nyomtatványok által megerősítse s minél tagadabb körben elterjesztse.

Maga a kiállítás öt csoportra oszlik:

I. Az egészséges kisednevelés. Ide tartoznak: A kisedek elnevelése, Liebig-féle sürített tej, gyermek, liszt, mesterseges gyermek-tápszerek, különféle szoptató-üvegek, pólyák, bölcsők, rácsos ágyak, gyermek-szék, tolókocsok, testgyógyászati, járathoz szoktató övek, szelőkötési és fürdő-készletek, a kisedek egészségi felnevelését s karbantartását feltűnő rajzok és minták. Ugyanitt mutatandók be a tejhamisítások, mérgek okoztak stb.

II. Az egészséges kised értelmi nevelése. A hallás látás s általában az érzékszervek fejlesztésére szolgáló eszközök. Gyermekjátékok, bábok, bábúvalak összerakó játékok, karcsónyára tethető ajándékok, képes könyvek. Fröhel-féle eszközök. Mintagyermekérték tervezet, foglalkoztató szerző. Kisedek kézikönyve.

III. A gyermek-betegségek. Az egyes gyermekbetegségeket, különösen fogynóvást, torokgyógyítást, diphtheriát, himlőt, továbbá a hát- és lábgörbülést feltűnő rajzok, táblázatok és főszínművek. Öltözködés. Fertőtlenítő szerek, kised-megelőző gépek. Testgyógyászati eszközök. Gyermekorvoslásra vonatkozó adatok. Gyermekhalandóságot mutató táblák.

IV. A társadalom működése a kisedekért. Kisedek jávára állított közintézetek, bölcsők, felnevelő intézetek, gyermekmenhelyek, árvaházak stb. tervei és mintái, az egyes intézetek berendezése, butorzata, nevelési segéd-eszközök. Gyermekpartok tervezet. A gyermekek érdeklődés történeti humanisztikus törekvések történeti és statisztikai adatai. Egyesületi évkönyvek. A magyar irodalom kisedekre vonatkozó termékei.

V. A kisednevelés a multban és a külföldön. A kisednevelés a multban ide vonatkozó irodalmi művek, képek és játékszerek kiállítása. Ethnographiai gyűjtemények kisedek játékaival, öltözködési és különféle nemzeteknél, különösen a vad és felművelt népeknél.

Az öt csoporton kívül esetleg különleges vagy időleges kiállítások is rendezhetők, minők pl.:

1. Minta-gyermekszobák.

2. Kisedeket ábrázoló fényképek, olajfestmények s szobrok gyűjteménye.

3. Társas játékok gyakorlati bemutatása.

4. Egykorú, természetesen táplált egészséges esemesemő bemutatása külön orvosi bizottság felügyelete alatt.

A kiállítással kapcsolatban hetenként legalább kétszer orvosok és nevelők a kiállítás irodalmi bizottsága által megállapított sorrendben, de mindenkor a meghatározott helyen s időben népszerű előadásokat tartanak, melyeket ugyanaz a bizottság a Maria Dorothea-egyesület nevében s szájukjára „Anyák könyvtára”-cím alatt egyenként is megszerezhető füzetekben kiad. A felvázolások kérdése a kiállítás egyes csoportjainak kritikai ismertetésén kívül más a kisednevelés körébe vágó tárgyak is felvetődnek, minők pl. a következők:

1. Az anyák életrendszabályai a gyermek születése előtt és a szoptatás ideje alatt.

2. Tanulmányok és mérési eredmények a kisedek növekedéséről, testi gyarapodásáról s egyes testrészek arányairól.

3. A gyermekek egészségi és eszmi öltözködése.

4. Az anyák házi gyógyszerrel s utmutatások az első segítségben.

5. Az anyák által való szoptatás előnyei.

6. Darwin, Preyer és mások feljegyzései a kisedek szellemi fejlődésének fokozatairól.

7. Gyermekhumor.

8. A kisedek erkölcsi világa s annak fejlesztése.

9. Magyarország népességi viszonyai, kapcsolatban a gyermekhalandósággal, összehasonlítva más országokkal.

10. A magyar kisednevelési szakirodalom bírálatos ismertetése.

11. Bábamód a siket-néma, vak stb. kisedekkel.

Hírek és Különfélék.

Ravasz Lajos kalocsai érsek a mult héten meglátogatta szülővárosát Szécsényt. Nagy ovatókkal fogadták a szécsényiek az országos tisztelt nagyvener-

ésceket, ki Szécsény városát már eddig is oly sok jótelenében részese.

Zymar. Gellén Béla b-gyarmati vaskereskedő sajtó, 18-án vezette elharhoz Sárkány (Honting) Bucez Elekka kisasszonyt, néhai Bucez Lajos honfoglaló volt szolgároló leányát.

Az utazások reformja találgatban kigördült bizottság mult szombat a városbirtok elnöke alatt ülést tartott, a melyben szakértő meghallgatásával mindenképp az utazásokat jelző táblák minősége felett határozottak. A városas egy budapesti utazó és Molnár József b-gyarmati iparos mintája közül az utóbbira esett, miután ez jutányosságán kívül a köznek ép úgy megfelel, mint a budapesti. Az utazások tekintetében a bizottság lehetőleg konzervatív eljárást követelt, a mennyiben a régi elnevezések nagyrészt fennmaradtak: de szemlélésre kellett a változott új körülményekkel. Így a zárdá utcát, mintán zárdá utca (több nemes, Deak Ferenc; a Kislábán-utca Balassa, a szerb templom mellett utcát Zichy, a Kisláb utca Madich Imre, a Kisláb utca Hentényi, az evang. templom alatt képzelt térséget pedig Kossuth nevével díszítette fel. A megyeháza előtti tér, mely eddig sétálóterek is nevezetett, ezúttal állandóan a megye jellegét fogja viselni. Végleges megállapodás után bemutatjuk az topographia képek az összes térek és utcák, melyek színe a jelentéktelen közöket ide nem érve, harmonizagyre ring.

A b-gyarmati közép iskolások sajtó, 18-án Kövy Tivadar elnöke alatt ülést tartott, mely alkalommal, 34 tandíj engedéss iránti kérvény tárgyalatott le. 30 kérvényezőknek a 6 frt tandíj el is engedett. Ugyanez alkalommal bejelenté az elnök, hogy Knaute Rezső segéd tanító az iskolások engedélye nélkül elutazott Kaspárára, a hová a miniszter küldte. Egyelőre az iskolások nem tehetett egyebet, minthogy Knaute tandíjait a többi tanítók között beosztották; mert az ide küldött Láng Mihályt az iskolások nem akarja bocsátani azért, mivel Láng Mihályt a minisztérium, az iskolások kijelölési jogának világos mellőzése és megsértésével nevezte ki, mi iránt az iskolások óvat emelt. Ezen óvat még eddig a min. minisztérium által elintézve nincs s így az elintézés az üléstől a tanfelügyelőség után megszüntetett.

Szerény Gizella k. a a temesvári-pozsonyi színház-szervező tagjának szülővárosából elutazása alkalmával, búcsú felépíté, az országos színházakademia jelesebb növekedésének közreműködésével folyó évi szept. 14. előadott a „Bagdadi hercegnő” színmű. Most láttuk igazán, hogy Szerény Gizella k. a mennyit tanult, és mily szép drámai tehetséggel bír; oly szépen, oly művészi technikával oldta meg, (Lionetta) ezen különben nehéz szerepet, oly egészséges drámai erőt, és alkalmas hangot mutatott be, hogy szülővárosa nyugodtan becsátja őt pályájára, bizony híven, hogy utai babérokkal teltek lezár. A színházi-academia tagjai, Tompa Kálmán (Jean de Hun) Dezső József (Nurady) Boly János (Trevele) Szerény Zoltán (Grodler) Tapolczay Rezső (Richard) teljesen kifogástalan, összesség és biztos szakértelmű előadó játékkal által, a közönség osztatlan tetszését érdemelték ki, és az intézet jó hírnevét, a hagyomány közönség előtt, a legmagasabb vonalra helyezték. A bagdadi hercegnőt, a „Fekete frakkban” című egy felvonásos vígjáték előzte meg: Dezső József (egy úr) rokonszenves alakja és meggyőző játéka méltán megérdemelte a közönség — tapsviharban nyilvánuló — tetszését. A második előadás folyó hó 16-án tartatott meg, színe került a „nő gyűlölet” és „Fiam nagyon ostoba” című vígjátékok, az előbbiben Szerény Gizella (Ima), Tompa Kálmán (Barna László) Boly János (Csermely Iván), a kis vígjátékban búcsúzó Szerény Gizella k. a annyira kedves volt, hogy egy esettel sem csodálható ha a magát köztüvnek mutató Csermely Iván (Boly) teljesen kigyógyult nő gyűlöletéből. Az előadás kezdetén Szerény Gizella k. a egy igen szép babérokörűt kapott, hosszú nemzeti szín szallaggal, rajta e felirással: „B-gyarmati közönség, pályája kezdetén, Szerény Gizellának”, „Fiam nagyon ostoba” Lévy Mariska (Emma), Gräber Sidonia (Róza) műkedvelők közre működésével. E darab, és a jó játék, folytonos jó hangulatban tartották a közönséget, s a szímszerpet játszó Dezső József (Brandes Miklós) olyan kedves-kis ostoba volt, hogy a közönség határozottan bele szeretett. Tapolczay Dezső jó komikusnak bizonyult, csak hogy meglátszik rajta, hogy vidéki színész volt már, s túlszokat is megenged magának. Az előadást a megyeház kis terében tánc, mulatság követte, a mely hogy nem tartott kiválgos kiviradt, az az ott megjelent bátalság lány, hasáig és panasztott élettelenségének köszönhető.

A b-gyarmati lakarengyelt igazgatóság sajtó, 18-án tartó választó ülést, mely alkalommal a Molnár György elnöke az országos ügyekbe jött pénztárnoki állást töltötte be. Duzsára a 3000 frtos nagy ovadékossegnek, összesen 11-en pályáztak ezen 1000 frt elvadás-sal, ötödikes pótlékkal és nyugdíj-képességgel egybekötött állásra s 7 szótöbbséggel 3 elvadás Molnár Gyula a lakarengyelt saraki főknak könyvtáros lett megválasztva.

Sztrágeri verkedés: színdíj volt mult vasárnap egy-él azon hírhedt ház, mely a Curia utcában a közönségek nem kis botrányközlésével mint „Csermely” inte-

zete" ismeretes. Egy Leiner Fülöp nevű német követő segéd és három honvéd altiszt kaptak össze, az utóbbiak eles és hegyes fegyverekkel iszonyú módon összeviesza vagdalván és szurkálván a követőt, aki ketségkivül ittas állapotban sértegetni kezdte a honvédeket magyar kutyáknak nevezvén őket. A számos sebtől vérző követőt másnap a városi orvos dr. Keleti Kálmán vette gyógykezelés alá, varrogatta össze, s úgy látszik rövid idő alatt felépült; a honvéd altisztek pedig, névszerint Balkó István őrnagy, Brüll Jakab és Vanda József tizedesek egyelőre a kórházba vannak internálva. Használó sajnos esetek ismétlődésének lehető kiküldése végett szükséges volna azonban, hogy a nevezett ház kisse szigorúbb rendőri felügyelet alá véssék.

A jó példa a követőre talán. Multkor tettünk említést arról, hogy egyik polgártársunk pórének eredményét a helybeli önk. tűzoltó egyesület céljaira ajánlotta fel; ugyan azt cselekedte Králík István fiatal asztalos mester, 1 forint 50 krt adván a mondott célra.

Tíz. Ludányban szept. 18-áról 19-ére viruló éjjeli 3 órakor tűz keletkezett. Nagy szerencse, hogy a szécsényi tűzoltók kirohantak Ludányba, mivel a tűz nagy pusztításokat és károkat tett volna. A szécsényi tűzoltó egyesület alig hogy megalakult, ekkor valószínűleg már is élénk tanulejt adta ez alkalommal. Ugyanis a fentebb jelzett időben gróf Pejacsevich Arthur őrnagyának f. ludányi majorjában levő szakmunkások kiigyladván, a lakosság részint az oltási gyakorlat, részint pedig — mivel az igazon állatok szerteszéjjel legelőn voltak — vízhiány miatt a tűz tova terjedését meggátolni képesek nem lettek volna; ha csak a szécsényi önk. tűzoltó egyesület tekintélyes része, a kazák kiigylálása után mintegy felőrával oltó szereiknek együtt Vancsó Béla főparancsnok, Pokorny Pál alparancsnok és Farka Géza főcsendő parancsnok vezetése alatt meg nem jelenik. Ezek erőes intézkedései és a kivonult tűzoltóság önfeláldozó munkájának köszönhető, hogy a már lángban álló kazaktól alig két óny távolságban felhalmozott nagy mennyiségű takarmány és szalma s ennek folytán a több ezer frtnyi értékű gazdasági épületek is megmentve lettek.

As. orsz. tanács árvalás nógárdmegei alapítványának sorjalekiből fennmaradt nyeménnyárgyak. f. szeptember 30-án és esztogesen folytatolag Október 7-én (vasárnapokon) d. e. 3-tól 11-ig és d. n. 3-tól 5-ig a b-gyarmati állami elemi iskola helyiségében hatóság elnörsz mellett a jötekonny alapítvány javára mint értesölünk eladatul fognak. Egyszeremind akik nyeménnyeket eddig kinem váltolták, szeptember 28-ig még kiválthatják.

Losoncs r. tanács város legközelebb tartott közgyűlésében a betegeskedő Orozsy József városi ügyésznek hosszabb szabadságidőt adott, s helyettes ügyészül Hachler Ferenc ügyvéd urat választá meg. — Ugyanezen közgyűlésen a város 1889-ik évre szóló költségvetése is megállapított, miszerint a bevetel: 60000 frt 54 kban, a kiadás 60001 frt 14 kban irányoztatott elő.

Zölyomban most már két magyar lap van, a „Zölyomi Híradó" és a „Zölyomvármegyei Hírlap". Ez utóbbit Thebusz János zölyomi ev. lelkész, aki Nógárdból, Szögy községéből származott oda, — szerkeszti. A kiadó Nádossy Gyula szintén nógárdi ember s így büszkén mondhatjuk, hogy a magyar hírlap irdalmat Zölyomvármegyében nógárdi fiaink alapítottak meg. — Siker koronázza hazafias munkálkodásukat!

Gróf Vay Dániel. „Magyarország története" című fideset vállalat indult meg. Gr. Vay Dániel egyike az 1848 előtti mozgalmas idők legkiválóbb férfainak, s mióta a nyilvános szereplés teréről visszavonult, emyedetlen szorgalmas és lelkesedéssel dolgozott a nagy munkán, melyben megtestesül közlekedő ezredes fennállásunk önnepének nagy eszméje. Gr. Vay nemcsak mint a mult idők társadalmának nagy alakja ismeretes előtünk hanem mint az irdalom kiváló munkása, ki munkájával bizonyára pótolni fogja azt a rég érzett hiányt, melyet a magyar történefrás oly régen nélkülözött. — Magyarország népszerűen megírt története valóban egy irt fog pótolni, melyet eddigi történet irdink vagy nem tudtak vagy nem akartak betölteni. Egy a népnyelvén megírt munka, mely becsét egyszerűségben rejti el, mely belülszeli magát a szegény ember szívébe is, oly szölgálat tesz, melyért az irdalom történet is halálával emlékeztetik meg Vay érdeméről. Ezer éve, hogy a magyar elhagyta ősei honát, ezer évi közdöds után alapította e honát, melyre minden magyar szíve elváltatlanul öszefert. Nagy multja van e homnak s midán ezzel éves fennállásának ötöm önnepéjére készülök gr. Vay „Magyarország történetének" kiadását meg csak az alkalom szerűség, de a szükség is indokolja. — A vállalat 15 kros füzetekben indítja meg a munkát, havonként három füzet fog megjelenni, s e mellett a kiadó többféle kedvezményben fogja részesíteni előfizetőit. Valóban óhajandó, hogy a vállalatot minden magyar ember pártolja. Az egész munka mintegy 36—38 füzetben jelenik meg. Előfizetheti egész évre (36 füzet) 5 frt 40 kr., fél évre (18 füzet) 2 frt 70 kr., negyed évre (9 füzet) 1 frt 35 kr. Minden öt előfizető után a gyűjtöknek tiszteletpeldány jár. Kiváratva gyűjtőit és mutatóványfüzet köldetik. Megrendelések és előfizetések Debreczenbe, a „Magyarország Történet" kiadóhivatalába („Debreczeni Elnör" könyvnyomdája), czímzendők.

Törvényhatóság napár fog megjelenni 1889-ik évrdr. Toldy László bpest fővárosi főlevéltárnoktól, mely hiányt fog pótolni, amennyiben ily napár meg eddigi napvilágot nem látott. Ha nem fog elterüi a 74-dik évfolyamot elért régi „nemzeti kalendárium" omnibus szerű jellegű, úgy kivált a törvényhatóság tisztvisölöknel, keendőseknél öröndhet.

Zerecsény község, egykori derék költőnk: Lisznyai Kálmán szölghelye, dicsegetemendőség melvédők és halad. Több érdemes intézményen kívül legujabban egy „gazlakör" alakult ott, melynek czéje a falusi gazlakat a földmívelés és háziipar haladásáról felvilágosítani tanulságos társalgás, esztég felolvasások és előadások alakjában. A rendes tagok tagdíja 50 krra szabotat, úgy hogy a legszegényebbek is részt vehetnek az öszesjöveteleken és okultatnak rajtok. A kör megnyitvén a földmívelési miniszterium jóváhagyását, már ez öszsedetbe lép. Ez intézmény a falu birájának, Vessé Ernő földbirtokosnak, Nógárdvármegye volt aljegyzőjének érdeme, ki helysége érdekeit kitartással hordozza szíven.

Horváth Danó,

3-oltsz aszerkészté.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legközelebbeseknek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabdalmaszt Fairbanks-mérlegok szölgdes rendszerek, gondkövető esztégnek és talárlíjlyal vannak ellátva. Tartóság, pontoság és könnyű kezeléskésztég fogva az öszes világhatalmásokon első díjat nyert legkiválóbb mérlegok. A jötekonny árakban — melyek súlyokkal számított szölgdes mérlegok árainál nem magasabbak — a hitelkésztég, esztégolás és vascsatá való feladás költéség befoglaltatnak. Gazdasági esztégok és mérlegok, valamint machémérlegok a legközelebbes mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czim: Osztrák-magyar Fairbanks-társaság mérleg- s gépgyára John Block vezérigazgató

BUDAPEST, Andrassy út 23.

Arjegyzékkel és felvilágosítással szölgál a központi irdo. Gyár: Ujpest — K. Hegyer.

SCHLICK-FÉLE VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR

GYÁR ÉS IGAGZATÓSÁG: RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG VÁROSI IRODA ÉS RAKTÁR: VI. külső váciút 1696—99. BUDAPEST, VI. váci körűt 57.

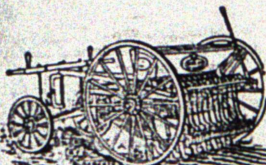
SCHLICK-féle szab. „Triumph" és „Haladás" sorvető-gépek.

Szörvavető gépek.

Schlick-féle szab. két és háromvasú ekék.

Schlick-féle szab. Rayol-ekék,

SCHLICK és VIDATS-féle eredeti egyvasú ekék és talajművelő-eszközök.

Boroták és röglörö hengerek,

Szecsakavágók, répavágók, répaszúók, tengeri morzsolók, ösöves tengeri darálók.

Gőz- és járgányesztégó késztéletek, gabonatisztító rostók, őrlőmalmok stb.

As öszes ekék tartálékcsztérel késztételeben tartatlak. — Előnyös ártésti feltételek. Lego'esztég árak. Árjegyzékok kíváratra ingyen és bérmentve.

JEGYZET

Vay szerencsének eszténel t. cz. ötle'barátaink becses tudomására hozni, hogy noba a VI. váci körűt 57 sz a levő irdóink legnagyobb részét a külső váci útton levő gyártételepükre helyeszték át, mindazonáltal az eddigi irdóai helyiségükben t. ötle'barátaink kényelme érdekében egy városi irdóit tartatlak lenn, v. lamint, hogy: ugyanott építési czikkjeink és gazdasági gépeinkből rakatlak létesítéltünk.

Kiváló tisztelettel

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága

Hirdetmény.

Melyszerint a b-gyarmati takarékpénztár igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy az intézetnél elzalogosított s folyó 1888. évi július 1-ig lejárt s ki nem váltott, sem meg nem hosszabított arany-, ezüst s egyéb értéktárgyak az intézet hivatalos helyiségében folyó 1888. évi október 15. és esztég 16. n. d. 2 órakor tartandó nyilvános árverésen elfognak adatlai.

Az eladandó értéktárgyak könyvszámolai a körelekűk:

IV. 3, 28, 33, 37, 53, 66, 66, 82, 86, 108, 110, 112, 116, 117, 118, 120, 123, 125, 128, 129, 132, 133, 135, 138, 140, 152, 153, 167, 169, 178, 184, 185, 192, 193, 198, 199, 213, 215, 216, 225, 227, 230, 234, 237, 239, 242, 244, 258, 260, 261, 262, 268, 269, 270, 271, 276, 279, 304, 305, 307, 314, 316, 318, 320, 322, 323, 324, 326, 376, 378, 380, 383.

V. 4, 7, 10, 24, 25, 28, 34, 38, 40, 41, 43, 47, 58, 60, 64, 72, 74, 75, 80, 83, 102, 103, 104, 111, 114, 122, 123, 124, 125, 127, 129, 134, 137, 138, 139, 141, 145, 148, 149, 151, 154, 156, 157, 160, 162, 163, 171, 172, 175, 178, 180, 181, 182, 187, 188, 191, 192, 193, 195, 200, 201, 206, 207, 211, 216, 219, 223, 226, 231, 234, 238, 243, 244, 249, 253, 256, 258, 262, 264, 265, 267, 270, 271, 274, 277, 278, 285, 287, 290, 291, 293, 294, 298, 301, 304, 305, 311, 314, 317, 318, 319, 320, 324, 326, 327, 337, 339, 342, 343, 344, 346, 347, 348, 352, 354, 357, 365, 372, 375, 376, 381, 382, 383, 385, 387, 390, 402, 425, 426, 428, 431, 432, 434, 438, 442, 448, 453.

B-Gyarmat, 1888. évi szeptemberhő 19-én.

A b-gyarmati takarékpénztár igazgatósága.

575—1888. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiköldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében eszténel közhírré teszi, hogy az ipolyvágyi kir. ártárlás 1697—p. 1886. számú végzése által Plachy Gusztáv végrehajtó javára Plachy Murányi Ottília és társai mint Plachy Ádám örökösei ellen 500 frt tétet, ennek 1883. évi február hó 14-én napjától számított 6%. kamattal és eddigi.összege: 84 frt 15 kr perköltés körtelés erejéig elrendelt költésésti végrehajtás alvállalával bíróság lefoglalt és 434 frt 60 krra becsült közebb ár. hasznosítási korcsma regái jog, malom regái jog illetmény, arny, bor, és egyéb ötle'mentétyekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatlak.

Mely árverésének a 3302/1888. sz. kiköldést rendel végzés folytán a helyszínen, vagyis Nagy-Csalomán leendő esztégbeszere 1889. évi október hó 6-ik napjának délelőtti 10 órája határidőből ki-töztetik és ahhoz a venál esztégkorok eszténel oly megjegyzéssel hivatlak meg: hogy az értémit ingóságok ezen árverésén, az 1841. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legközelebb legközebb arny alul eladatlak fognak.

Az árverésrendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kitárlatandó.

Az elsőbbség az árverés megköndéséig bejelentéskészt.

Kelt Ipolyvágyon 1889. évi sept. hó 8-án.

Balg Márk h. kir. bírósági végrehajtó.